

دانشگاه، جامعه و صنعت (در جستجوی الگویی پایدار)

قاسم سلیمی

۱- استادیار گروه مدیریت و برنامه ریزی آموزشی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. salimi.shu@gmail.com

اکبر قاسمی پیر بلوطی

۲- دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. akbar.ghaasemi@gmail.com (نویسنده مسئول)

محمد موسی خورشیدی

۳- دانشجوی دکترای مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی کازرون، کازرون، ایران m.khorshidi59@gmail.com

چکیده

تبیین دقیق و کاربردی مفهوم «ارتباط دانشگاه و صنعت» و یافتن مدلی روزآمد و بومی برای آن، مستلزم توجه به همه ابعاد این مقوله است. مروری بر پژوهش های صورت گرفته در سال های اخیر نشان می دهد که از سه منظر می توان به این موضوع نگریست. در منظر اول، صرفاً با دیدگاه نظری به بررسی چیستی، ضرورت و سابقه اقدامات صورت گرفته در ایران و سایر کشورهای جهان پرداخت. در منظر دوم، به صورت تخصصی و تکنیک محور اقدام به مرور مدل ها و الگوهای ارائه شده برای آن نمود و در منظر سوم، راهکارهای پیاده سازی و اجرایی کردن این ارتباط را مورد بررسی قرار داد.

در این مقاله که با عنوان «دانشگاه، جامعه، صنعت؛ در جستجوی الگویی پایدار» تدوین گردیده، با بهره گیری از نتایج پژوهش های داخلی و خارجی، تلاش شده از هر سه منظر به موضوع پرداخته شود و در واقع، نوعی بررسی اجمالی به همه جوانب موضوع صورت گیرد. از این رو؛ پس از تشریح ادبیات، پیشینه و اهمیت تحقیق، دلایل ارتباط دانشگاه، جامعه و صنعت مورد بررسی قرار گرفته و ضمن اشاره به برخی از مدل ها، فرایندها و نظام های ارتباط بین این سه نهاد، موانع و تسهیل کنندگان آن بیان شده و سپس مروری بر تجارب سایر کشورها صورت گرفته است. در پایان نیز، به بحث و نتیجه گیری و ارائه پیشنهاداتی به منظور ترسیم الگوی مناسب و بومی ارتباط دانشگاه و صنعت در کشور ایران پرداخته شده است.

این مطالعه که به روش کتابخانه ای و بررسی اسنادی انجام شده، تلاشی است برای آشنایی هر چه بیشتر با آخرین یافته های علمی و اجرایی در زمینه «ارتباط دانشگاه، جامعه و صنعت»، ارائه دیدگاهی همه جانبه به ابعاد مختلف موضوع و تبیین راهکارهای ترسیم الگوی این ارتباط.

لزوم بهره گیری از یافته های علمی و تجارب عملیاتی سایر کشورها در برقراری ارتباط اثربخش میان سه نهاد دانشگاه، جامعه و صنعت، توجه به الزامات و اقتضائات بومی ایجاد این ارتباط و پیشنهاد تدوین سند راهبردی و ترسیم الگوی ملی تعامل سازنده دانشگاه و صنعت در جمهوری اسلامی ایران، از مهم ترین یافته ها و نتایج این پژوهش می باشد که امید است مورد توجه و استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: دانشگاه، صنعت، ارتباط دانشگاه و صنعت، الگو، مدل

مقدمه

رشد و توسعه اقتصادی، به عنوان یکی از مهم ترین اهداف سیاستگذاران در تمام جوامع محسوب شده و پیوسته تلاش می شود تا عوامل مؤثر بر رشد و توسعه و راه های رفع موانع آنها شناسایی گردد. اما در دوران معاصر، رشد اقتصادی نه در برخورداری از منابع مالی فراوان یا منابع طبیعی خدادادی، بلکه در گرو داشتن دانشی روزآمد و افکاری پویا است.

اقتصاد عصر حاضر، هر چند از بازوی نیروی کار و سرمایه های مالی استفاده می برد، اما قدرت خود را از تفکر اشخاصی می گیرد که دست به آفرینش زده و سعی در دگرگونی شرایط دارند. منابع فیزیکی و دارایی های مشهود که در جایگاه دیروز یک بنگاه نقش اساسی داشتند، جای خود را به نوآوری، ابداع و خلق محصولات جدید داده اند، لذا توسعه اقتصادی دنیای امروز بر پایه نوآوری و خلاقیت و استفاده از دانش استوار بوده و بزرگترین سرمایه های یک بنگاه اقتصادی، منابع انسانی یا نیروهای اهل فکر، یادگیرنده و خلاق هستند.

ویژگی بارز اقتصاد امروز، تغییرات سریع است و کشورهایی می توانند در چنین اقتصادی موفق باشند که قابلیت تطبیق با این تغییرات را داشته باشند. کشورهایی که میزان تعامل بیشتری بین جامعه علمی و جامعه صنعتی خود ایجاد کرده اند، در تطبیق با این تغییرات، قادرند موفقیت بیشتری را کسب کنند. تردیدی نیست که عامل انسانی و به ویژه نیروی انسانی متخصص، کارآفرین و خلاق، نقشی محوری در رشد و توسعه و به ویژه توسعه اقتصادی ایفا می کند و از آنجا که انسان در پرتو کسب دانش قادر به دستیابی به تخصص و مهارت است، ناگزیر نظام آموزشی می تواند نقشی تعیین کننده در این راستا داشته باشد. بنابراین برای دستیابی به این